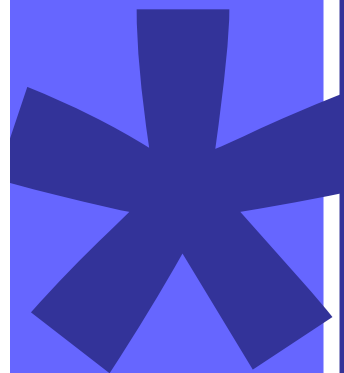

Informe Anual -2005-

Sumari

1. Introducció	3	3.2. Inspecció Bàsica de Rius	10	4.2. El Besòs	17
2. Memòria Activitats 2005	4			4.3. El Ter	19
3. Dades Generals	7	4. Dades per conques	15	4.4 El Segre	21
3.1. Nivell de participació	7	4.1. El Llobregat	15	4.5. Altres Conques	23
				5. Conclusions	24

© Informe Anual del Projecte Rius
novembre de 2005

ASSOCIACIÓ HÀBITATS
c/ Guadiana, 30 baixos. 08014 Barcelona

info@projecterius.org
www.projecterius.org

I. Introducció

Aquest informe vol destacar les principals línies de treball dutes a terme pel voluntariat del Projecte Rius al llarg de l'any 2005.

Els grups de voluntaris del Projecte Rius fan un seguiment dues vegades a l'any (primavera i tardor) d'un tram de riu que ells mateixos escullen. El seguiment inclou un control dels paràmetres físics i químics del riu (cabal, velocitat de l'aigua, amplada del tram, fondària, tipus de llera, pH, nitrats, ...) i dels biològics (animals que s'hi troben, plantes, estat del bosc de ribera), així com la detecció de possibles alteracions que es donin en algun dels paràmetres o en tot el tram del riu (abocaments, contaminació de l'aigua, sequera, ...). El material i la formació necessaris per dur a terme aquesta tasca són facilitats pel Projecte Rius, així com la recopilació de les dades resultants.

Les tasques d'inspecció, que els grups realitzen dos cops l'any, són la font d'informació que permet que aquestes conclusions que continuen esdevinguin una important informació sobre l'estat de salut dels nostres rius, així com de les capacitats del voluntariat ambiental al nostre país.

Malgrat que el creixement dels grups del Projecte Rius és evident any rera any i, que els resultats obtinguts permeten ser moderadament optimistes pel que fa a l'evolució de l'estat de salut dels nostres

espais fluvials, el que aquest informe vol posar de relleu és la importància del moviment ciutadà en la recuperació i millora de l'entorn.

Així, aquesta introducció es dirigeix forçosament a la importància de la mobilització i implicació de les persones en els afers d'interès públic. Sens dubte, la relació amb l'entorn és quelcom massa important, que no pot permetre's la indiferència social.

L'objectiu que mogué les persones que impulsaren aquesta entitat té, avui, un tram més de camí recorregut. Els darrers dos anys han estat marcats per tres elements importants i que marquen, sens dubte, el futur de l'entitat.

***“Els darrers anys
han estat marcats
per al Projecte Rius
per la consolidació,
el reconeixement
públic i el
creixement”***

Per una banda, la consolidació del Projecte i de l'estructura de l'entitat. Elements com el creixement de l'equip tècnic fan creure que el Projecte Rius té una tasca important en el sí de la societat actual i és capaç d'afrontar els reptes que el segle XXI ens presenta pel que fa al medi ambient i la participació ciutadana.

El segon element ha estat el reconeixement públic de l'entitat. El fet que la Directiva Marc de l'Aigua sigui a hores d'ara una realitat, ens fa creure en la tasca duta a terme fins al moment. El Projecte Rius assumeix el compromís d'extendre les possibilitats que s'ofereixen amb la DMA i es compromet a extendre dinàmiques participatives arreu, així com difondre la necessitat de regir-se per una nova cultura de l'aigua.

Amb tot, el tercer element a destacar és el creixement. Si bé pot semblar que la consolidació comporta estancament, aquest no és el cas de l'entitat. Catalunya compta cada cop amb més grups de voluntaris, realitzant tasques d'inspecció i d'adopció.

L'articulació de la Xarxa Besòs, com a proposta pilot de participació ciutadana, que sigui capaç de superar les barreres municipals i locals per articular actuacions que assumeixin la globalitat de les conques.

El Projecte Rius s'ha implantat també a Andorra, al País Valencià i a Galícia. Així, la proposta participativa ha estat assumida per entitats d'altres territoris.

Així doncs us convidem, amb aquestes línies, a descobrir el nostre Projecte per dins. La tasca que duem a terme és un granet més en el necessari avenç de persones responsables, crítiques i amb relació amb l'entorn d'una manera curosa i amb vocació de futur.

2. Memòria d'Activitats 2005

gener

> Participació a les jornades “**Integració i recuperació dels espais fluvials**” organitzades per l'Ajuntament d'Avinyó i l'Associació Catalana d'Amics de l'Aigua.

> Participació activa en el grup motor de voluntariat ambiental que cristal·litza en la creació de la **Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya (XVAC)**

febrer

> Coorganització de les **II Jornades de Voluntariat Ambiental** a Manlleu on es presenta públicament la XVAC.

> Conferència a la **Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona** on s'exposa la filosofia i metodologia del Projecte Rius.

> Plantada d'arbres a **Olesa de Montserrat** dins la campanya d'adopció duta a terme conjuntament amb L'Escola Povill, l'Ajuntament d'Olesa i l'entitat local Revolució Verda.

març

> Plantada d'arbres a la Font del Tomàs d'**Avinyó** (Bages) amb l'Ajuntament del municipi i el Grup Ecologista d'Avinyó.

> Participació de l'entitat en el **Dia de l'Aigua** amb tallers formatius per als més petits

> Segona fase de l'adequació de la bassa de l'Areny de Vilapou a Olesa de Montserrat, conjuntament amb l'Escola Povill

> Inici del **Cicle de Conferències del Projecte Rius** al Centre de Recursos Barcelona Sostenible amb la intervenció d'Alex Noguès parlant dels aqüífers.

> Participació del Projecte Rius en unes **jornades a Nova Anglaterra**, per conèixer les eines de custòdia del territori que es duen a terme en aquest indret.

abril

> **VI Trobada de Grups** del Projecte Rius. Celebrada el 17 d'abril a Martorell.

> Participació als actes de la **Setmana de la Terra**, organitzada per l'Ajuntament d'Abrera.

> Sortida formativa de la **Campanya de Primavera** a Montcada i

Reixac

maig

- > Inici de les actuacions de recuperació de la **Riera d'Amer**.
- > **Es signa l'acord de custòdia del riu Llobregat al seu pas per Olesa de Montserrat.**

juny

- > Sortida per descobrir el **Torrent Gran d'Abrera**. Organitzada pel Projecte Rius i l'Associació Naturalista d'Abrera (ANDA).
- > La **web del Projecte Rius** posa en marxa el **fòrum** al seu espai web (www.projecterius.org). El fòrum es distribueix en quatre àmbits i respon a la voluntat de respondre dubtes i suggeriments d'una manera pública i interactiva.

> Es presenta el **Projecte Rius a Igualada**. La presentació va constar d'una primera part teòrica i introductòria i una segona de descoberta al riu Anoia.

juliol

- > Participació del Projecte Rius en l'**Escola d'Estiu del Penedès** a Saïfores que celebrà la seva 27a edició.
- > Activitats del Projecte Rius en el marc del camp de treball "**Vora-Ter'05**" organitzat pel Grup de Defensa del Ter.
- > Participació del Projecte Rius a la **VI Escola Internacional d'Estiu del Medi Ambient**

setembre

- > Sortides formatives al **Llobregat i l'Avencó**
- > **Conferència** al Centre de Recursos Barcelona Sostenible "**Els Peixos com a bioindicadors**" a càrrec del biòleg Marx Ordeix
- > Es presenta, en roda de premsa, el **conveni** entre El Projecte Rius i l'Ajuntament d'Olesa
- > Es presenta el Projecte Rius en el marc de l'**Interreg III MEDOCC** a Sabadell
- > Es **presenta** l'entitat a l'IES Sant Cugat

octubre

- > El Projecte Rius participa a **Itàlia** en unes jornades de Greenman (Institut per la democràcia participativa i ciutadania europea)
- > Es signa el conveni amb l'entitat valenciana Xúquer Viu per impulsar el **Projecte Rius al País Valencià**.
- > Participació al **Seminari sobre Aigua i Educació Ambiental** celebrat a Valsaín (Segòvia).

novembre

> Es tanca a Vilanova del Vallès la primera fase de la **Xarxa Besòs** amb una sortida de camp

> Darrera conferència del cicle al Centre de Recursos Barcelona Sostenible. **“Amfibis, entre la terra i l'aigua” a càrrec del biòleg Marc Franch.**

> Participació del Projecte Rius a **la IV Reunió de la Xarxa de Custòdia del Territori.**

> **Presentació**, en roda de premsa, de **l'Informe Anual** .

> Presentació del **Projecte Rius a Galícia**, conjuntament amb Proxecto Ríos, presentant els resultats de les inspeccions a cadascun dels territoris.

3. Dades Generals

Aquest informe s'ha elaborat exclusivament **a partir de les dades que els grups de voluntaris del Projecte Rius han enviat** al llarg de les inspeccions de primavera i tardor de la campanya 2005.

Durant la inspecció de riu, els grups prenen dades de paràmetres que són de **fàcil mesura i comparables** entre les diferents conques. La inspecció es basa en tres grans blocs de dades. En primer lloc, es realitza una inspecció general del tram de 500m. En segon lloc, i en el cas que hi siguin, s'analitzen les canalitzacions. I en darrer terme, es realitza l'anàlisi de l'ecosistema aquàtic.

De tots els aspectes que s'analitzen destaca per una banda **l'anàlisi físico-químic de l'aigua** on els paràmetres que es mesuren són uns bons

indicadors de la qualitat global del sistema fluvial al mateix temps que són senzills de mesurar i comparables als diferents trams. Així doncs, el *pH* mesura l'acidificació, els *nitrits* ens indiquen la toxicitat, els *nitrats* l'eutrofització i els *carbonats* estableixen la duresa, com a alguns exemples.

Per una altra banda, els macroinvertebrats, amb la seva presència o absència, ens donen molta informació per poder determinar la qualitat biològica del sistema, atès que el seu comportament enfront la contaminació és ben conegut i que integren la qualitat de l'aigua durant un cert període de temps.

A partir de l'estudi del sistema aquàtic i del bosc de ribera, arribem a dos índexs de qualitat. Els macroinvertebrats ens indiquen **l'estat**

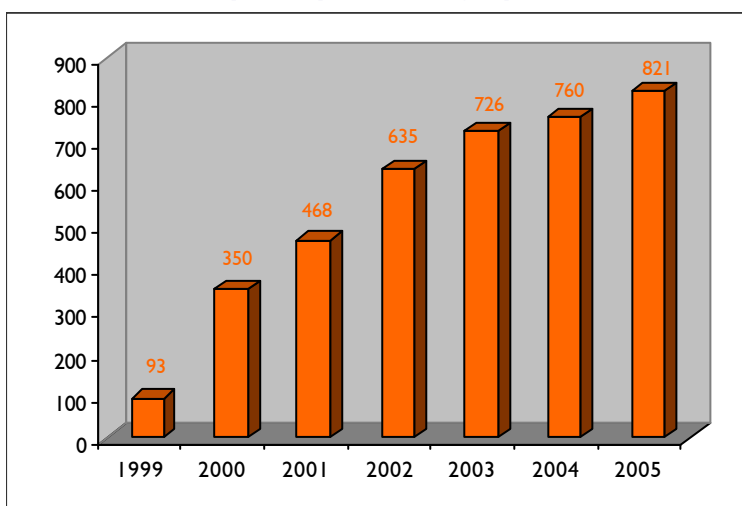
de salut del riu mentre que **l'índex de qualitat del bosc de ribera** fa una valoració de la qualitat de les nostres riberes.

Pel que fa a **les dades**, la intenció és recollir el màxim d'informació possible per tal d'avaluar l'estat ecològic i la qualitat de les aigües de les diferents conques, tot i que el nivell de participació és molt desigual segons els rius i, per tant, això no sempre és possible.

Finalment, ens agradaria **agrair a tots els grups de voluntaris** la feina feta al llarg d'aquests anys, i sobretot per les campanyes d'enguany, així com també **animar a continuar participant en el Projecte Rius**.

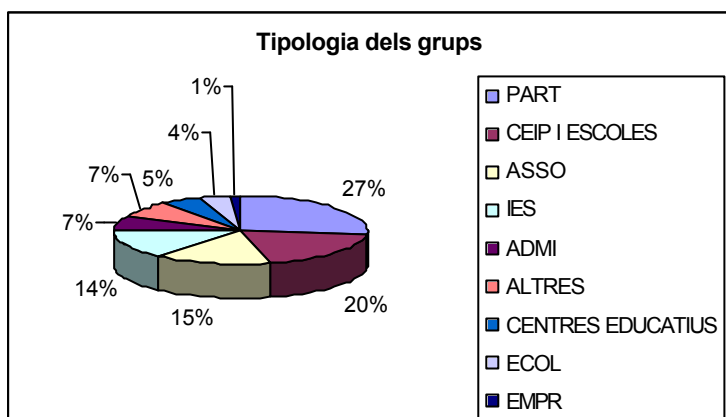
3.1 Nivell de participació

1. Evolució de la participació dels grups de voluntaris:

El creixement en el nombre de grups de voluntaris del projecte ha estat constant i molt important. El primer any d'existència del Projecte Rius, **l'any 1999**, eren **93 els grups de voluntaris** que van decidir iniciar inspeccions de riu. **Actualment** compta amb la participació de **821 grups de voluntaris** d'arreu de Catalunya.

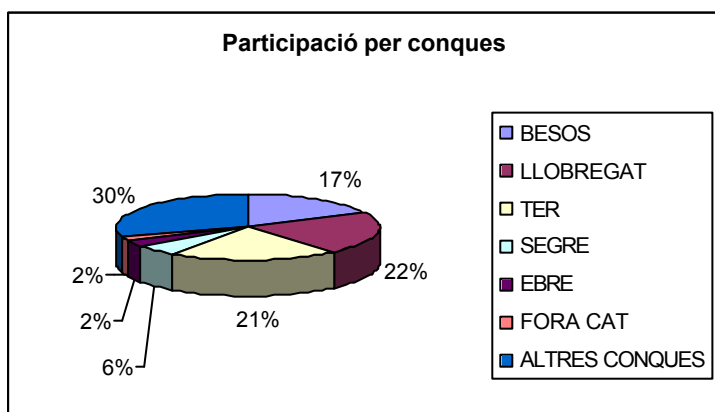
2. Tipologia dels grups:

La tipologia dels grups que conformen el Projecte Rius és rica i plural i posa de manifest que les maneres d'aproximar-se al territori, de viure i percebre els rius poden ser múltiples, diverses i enriquidores. La major part del grups que participen en el Projecte Rius, un 70% d'ells, formen part de l'àmbit educatiu i del món associatiu, mentre que el restant 30% o bé està relacionat

amb l'administració pública, són grups de particulars o formen part d'altra mena d'entitats.

3. Evolució de la participació al Projecte Rius per conques:

La unitat natural d'estudi és la conca hidrogràfica. L'objectiu és intentar recollir el màxim d'informació possible per tal d'avaluar l'estat ecològic i la qualitat de les aigües del major nombre de conques. En alguns rius el nombre reduït de localitats mostrejades no permet recollir tota la informació necessària per valorar l'estat ecològic de la conca. La conca que compta amb el nivell de participació més elevat (311

grups de voluntaris) és el sistema centre, és a dir, el format pels subsistemes Besòs-riures del Maresme, Llobregat, Anoia i Foix.

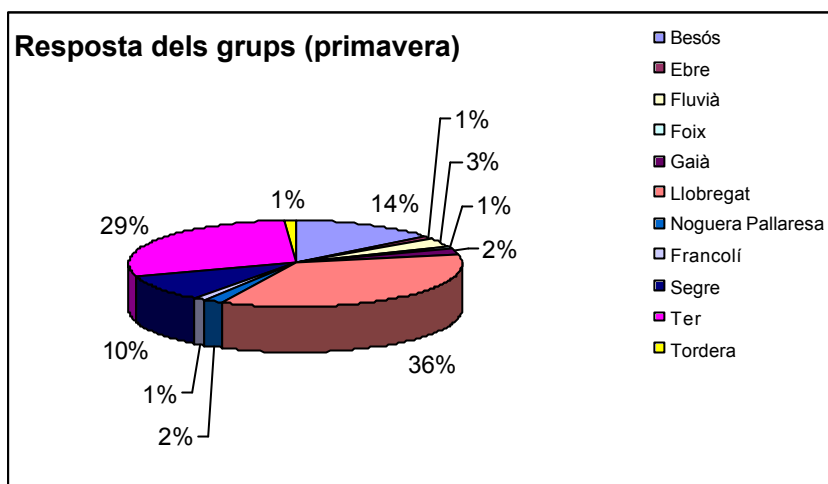
El sistema nord, format pels subsistemes Muga – Fluvià, Ter i Tordera, ha estat inspeccionat per 253 grups.

Tot i que el 49% de la superfície de Catalunya correspon a la conca del riu Ebre, (la conca més gran és la del riu Segre, seguida per la del Noguera Pallaresa i la del Noguera Ribagorçana), només aplega la participació de 69 grups.

Al sistema sud, 32 grups han centrat les seves inspeccions a les conques del Gaià i el Francolí.

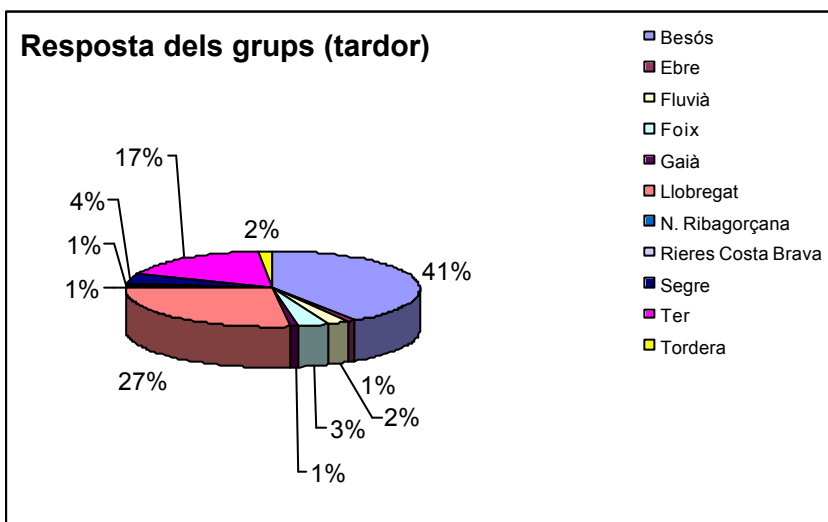
A tall de conclusió, podem dir que gairebé el 90% de grups part o han escollit trams de riu de les conques del riu **Llobregat**, del **Ter** i del **Besòs**. Aquestes són les conques al voltant de les quals es concentra més densitat de població i que generen hores d'ara més voluntariat ambiental.

4. Resposta dels grups

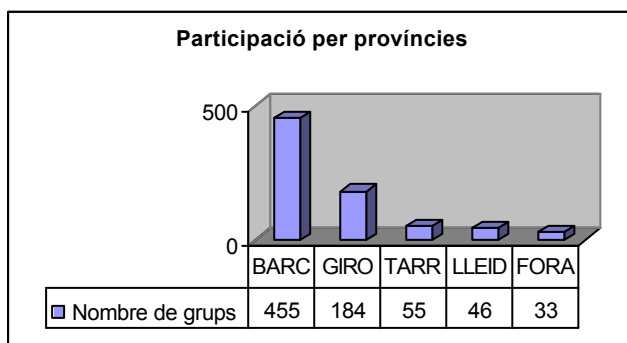
La **campanya de primavera** es va fer en un període caracteritzat per una hidrologia desfavorable, amb una reducció im-portant dels cabals naturals. Tot i així, la resposta ha estat prou satisfactòria.

La conca del Llobregat registra el nivell de partici-pació més alt (36%). Aquesta també és destacable a les conques del Ter (29%) i del Besòs (14%), que juntament amb la del Segre (10%), concentren el gruix d'inspeccions de la Campanya de pri-mavera. Pel que fa a la **campanya de tardor** compta amb un major nombre de resposta per part dels grups i ha estat caracteritzada per coincidir amb força pluja. La conca del Besòs registra el nivell de participació més alt

(41%). La participació també és destacable a la conca del Llobregat (27%) que juntament amb la del Ter (17%), concentren el gruix d'inspeccions de la campanya de tardor. Pel que fa a la resta de conques, el percentatge de resposta és inferior degut a que el nombre de grups que fan inspeccions en aquestes també és menor.

5. Grups per províncies

La participació de grups per províncies resulta de la desigual distribució de la població en el territori. La demarcació més poblada, Barcelona, concentra pràcticament el 60% dels grups que han aportat dades, i compta amb la participació més elevada.

A continuació, segueixen en nombre de grups Girona, Tarragona i Lleida.

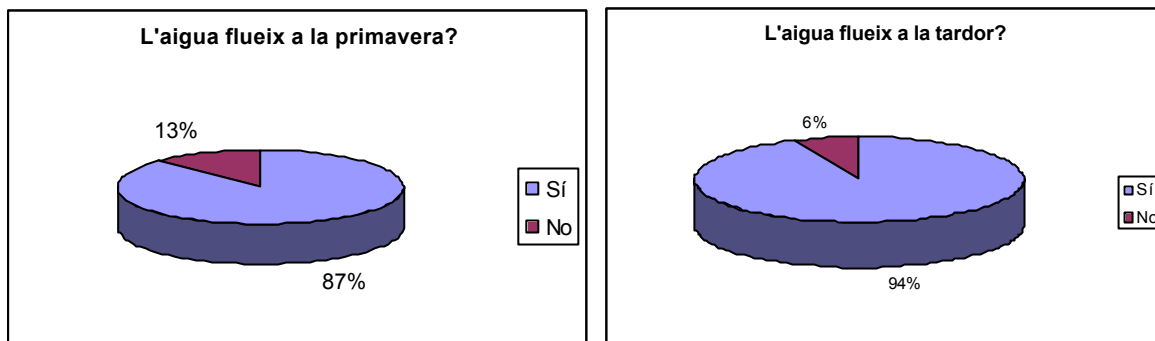
Enguany, cal destacar l'augment de col·laboracions procedents de fora del

Principat (País Valencià, Aragó i Andorra) fruit dels contactes i aliances amb grups d'aquests territoris.

3.2 Inspecció Bàsica de Rius

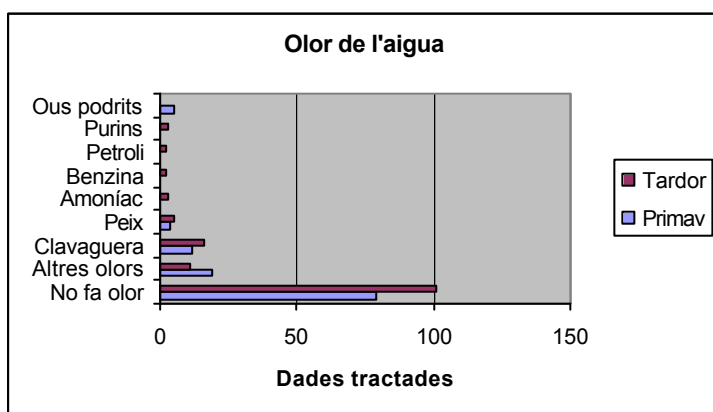
I. Aspecte de l'aigua:

I.1 Flueix

Tant a la primavera com a la tardor, als rius inspeccionats hi fluïa l'aigua; cal destacar, però, que a la tardor el nombre de rius que portaven aigua (118) és més elevat que a la primavera (88).

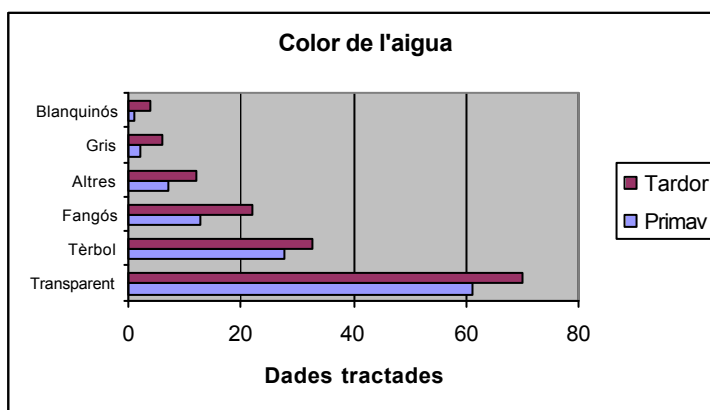
I.2 Olor de l'aigua

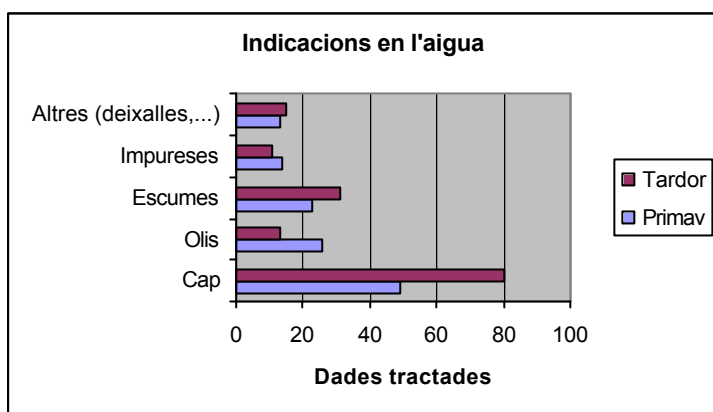
En la majoria d'inspeccions realitzades, l'aigua del riu no feia olor. En menor quantitat, s'ha trobat que l'aigua feia altres olors com ara a algues o aigua estancada. És important remarcar que a la primavera s'ha trobat menys varietat d'olors que a la tardor i que les olors de benzina, amoníac, purins, ous podrits,... es troben en molt baixa proporció.

I.3 Color de l'aigua

Pel que fa al color de l'aigua, el transparent és el que domina seguit del color tèrbol. Amb menys presència, ens trobem que els rius tenen color fangós o altres com ara verdós o marronós.

1.4 Indicacions

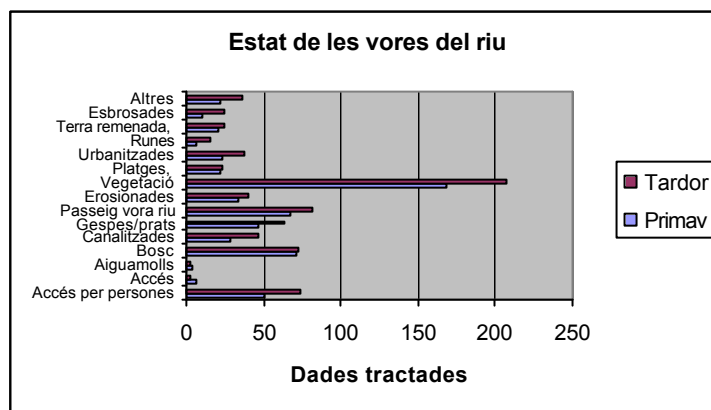

En la majoria de les inspeccions, però sobretot a la tardor, no s'ha trobat cap indicació en l'aigua. En aquells casos on se n'han detectat, s'ha observat que hi havia escumes (en gran part a la tardor) i olis (en més quantitat a la primavera).

2. Les vores del riu:

2.1 Estat de les vores del riu:

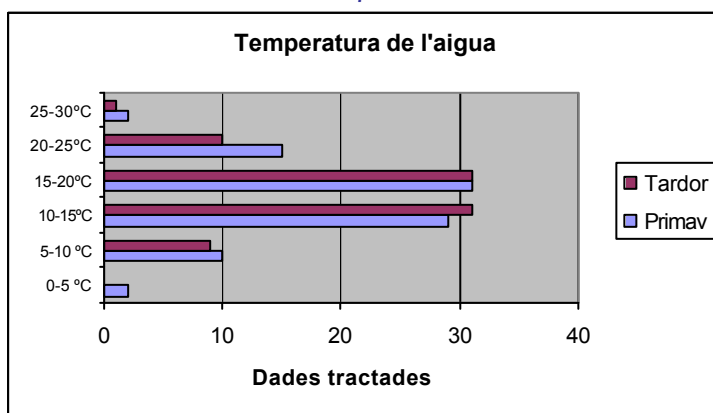
En la majoria de les dades que s'han recollit s'ha observat que les vores del riu estan cobertes per vegetació tot i que només en una setantena dels casos es tracta de bosc de ribera. També destaca el fet que hi ha un gran nombre de passeigs vora riu i d'accesos per a persones en un nombre important dels rius inspeccionats.

3. Estudi de l'Ecosistema Aquàtic:

3.1 Característiques físico-químiques

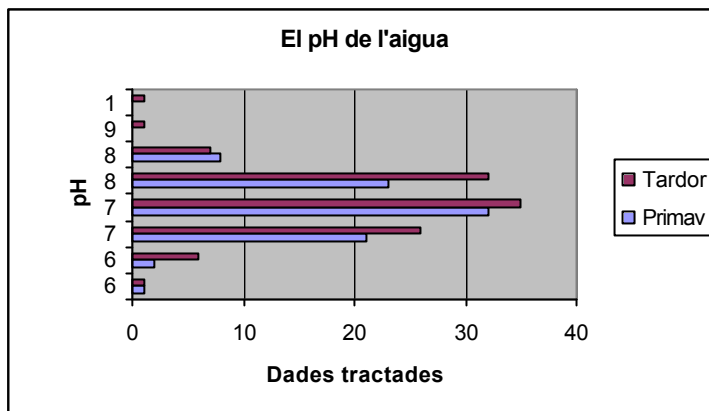
a/ temperatura

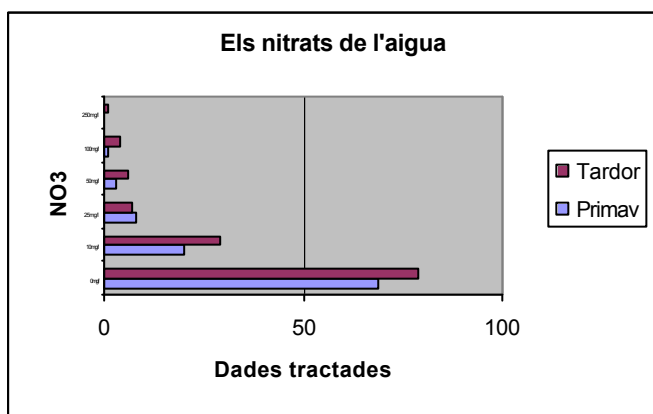
Un fet a destacar en l'anàlisi de la temperatura de l'aigua és que aquesta no mostra gaires variacions de la primavera a la tardor. Així doncs, oscil·la entre els 10 i 20 °C, temperatura que, per una altra banda, és força càlida. Només en 2 casos s'han mesurat temperatures inferiors a 5°C i ha estat durant la inspecció de la primavera.

b/ pH

El pH de l'aigua presenta uns valors que es centren en el 7,5. D'aquí s'extrapola que les aigües dels rius inspeccionats són pràcticament neutres en la seva majoria, tot i que també en gran part de les inspeccions realitzades a la tardor el pH ha estat una mica més elevat (pH 8). En menor quantitat, però de forma destacable, existeixen valors de pH 7, sobretot a la tardor. Només en dues inspeccions de la tardor el pH ha estat de 9 i 10, valors molt elevats.

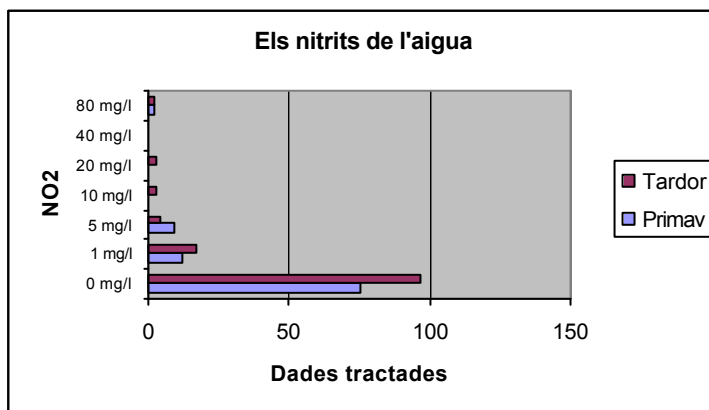
c/ Nitrats

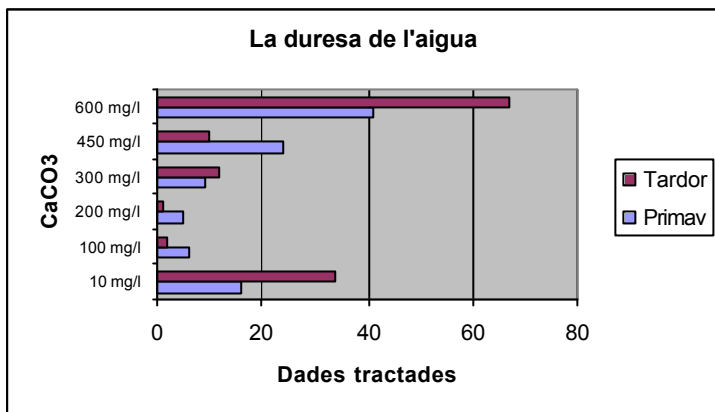
En general, totes les inspeccions realitzades han donat valors molt baixos de nitrats (0 mg/l de NO₃) seguides en segon lloc de concentracions de 10 mg/l de NO₃. Només en un cas s'han trobat valors elevats de 250 mg/l.

d/ Nitrits

Pel que fa als nitrits, observem que pràcticament en totes les inspeccions realitzades les concentracions són de 0mg/l de NO₂. En pocs casos s'arriba a concentracions d'1mg/l o 5 mg/l; concentracions elevades de 80mg/l només s'han mesurat en 4 inspeccions.

e/ Duresa de l'Aigua

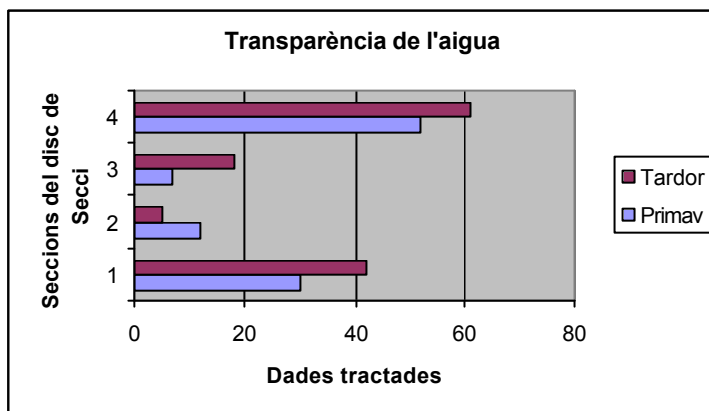

La duresa de l'aigua pot fluctuar en funció de la geologia i la química dels substrats que conformen la conca. És per aquest motiu que trobem des de valors baixos de 10 mg/l de CaCO_3 (també anomenades *aigües toves*) fins a concentracions elevades de 600 mg/l de CaCO_3 (anomenades *aigües dures*). En el gràfic es pot observar que la majoria de

rius inspeccionats presenten aigües amb elevades concentracions de carbonats; això podria ser degut a que la majoria de rius catalans transcorren per terrenys calcaris on el CaCO_3 de les roques calcàries es dissol en l'aigua.

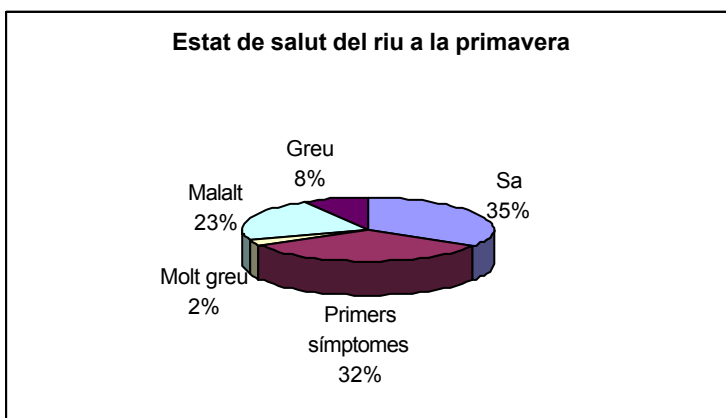
f/ Transparència

El disc de Secchi ens indica en quina mesura l'aigua d'un riu és tèrbola o no. En la majoria de les inspeccions realitzades, s'ha pogut observar les 4 seccions del disc de Secchi, per tant, això ens indica que l'aigua era transparent. Cal destacar que hi ha un nombre elevat de casos on s'ha detectat que l'aigua era molt tèrbola ja que només s'ha vist una secció del disc de Secchi.

3.2 Estat de salut dels rius

a/ Primavera 2005

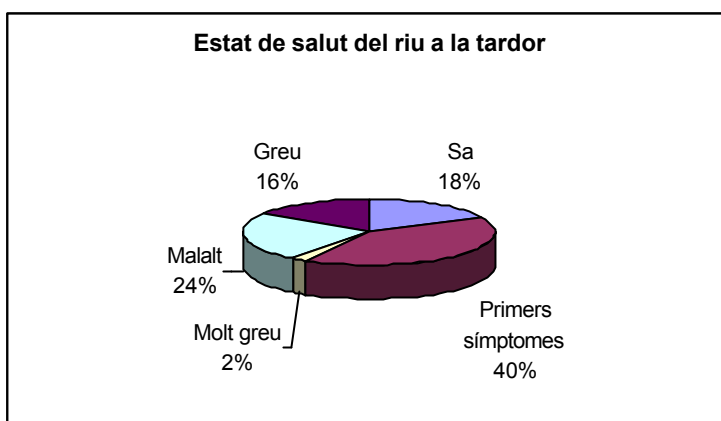

L'estat de salut dels rius a la primavera era bo, tal i com mostren les dades tractades; en segon lloc, però, s'observa que quasi amb una quantitat similar, els rius presenten primers símptomes de malaltia. Per altra banda, s'ha trobat que 19 rius estaven malalts i només 2 es trobaven en estat molt greu.

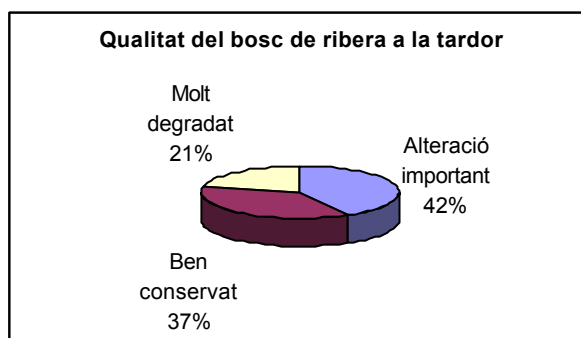
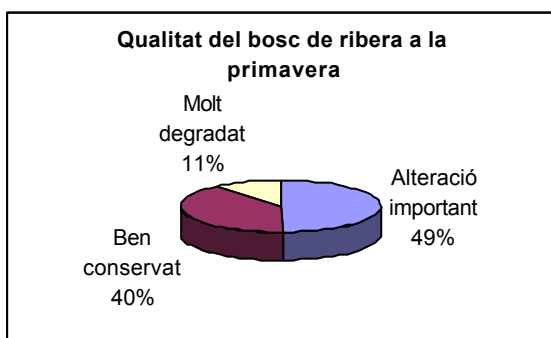
b/ Tardor 2005

El canvi respecte la inspecció de la primavera ha estat considerable ja que en la campanya de tardor s'ha observat que la majoria dels rius inspeccionats presentaven primers símptomes de malaltia; només 19 dels rius es trobaven en un bon estat de salut i el nombre de rius en estat greu ha augmentat respecte la primavera. Una possible explicació a aquest

fet és el llarg període de sequera que hem sofert enguany i que possiblement ha fet disminuir les poblacions de macroinvertebrats (bioindicadors de l'estat de salut del riu) a les nostres conques.

3.3 Qualitat del bosc de ribera

La complexitat estructural, la connectivitat i la continuïtat al llarg del riu ens dona la qualitat del bosc de ribera. Els resultats obtinguts són molt similars al llarg de l'any: existeix una alteració important del bosc de ribera en tots els rius inspeccionats. És important, però, destacar que hi ha un nombre de casos elevats on el bosc de ribera es troba en bon estat de conservació i només en poques ocasions es troba en situació de molta degradació.

4. Dades per Conques

4.1 Conca del Llobregat

4.1.1. Dades del Llobregat

Resposta: 68 grups

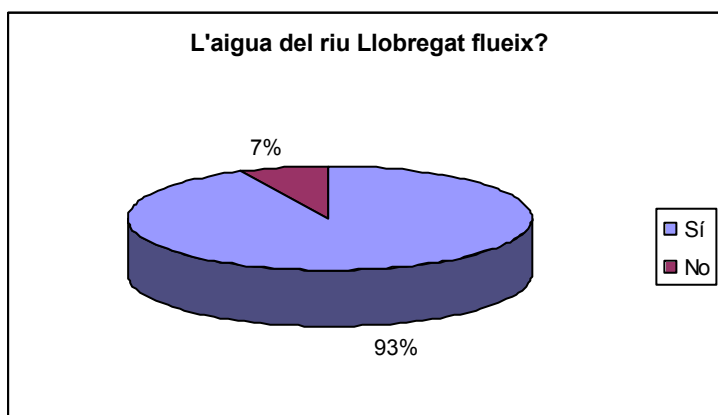
Rius inspeccionats:

Aigua d'Or, Anoia, Cardener, Llobregat, Mangançol, Riera d'Avencó, Riera de Castellnou, Riera de Castellolí, Riera de Gai, Riera de Merlès, Riera de Metge, Riera de Vallvidrera, Riera del Gai, Riera del Morral del Molí, Riera d'Òdena, Riera Gavarresa, Riera Relat, Rierussa (Anoia), Ripoll, Riu Negre, Sec, Torrent Batzuca

Grups que fan inspecció: 138

4.1.2. Aspecte de l'aigua

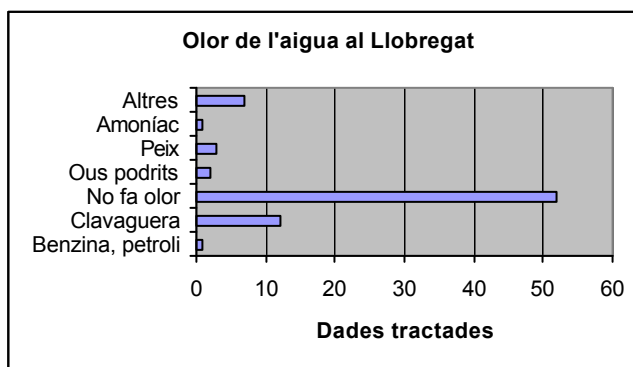
a/ Flueix?

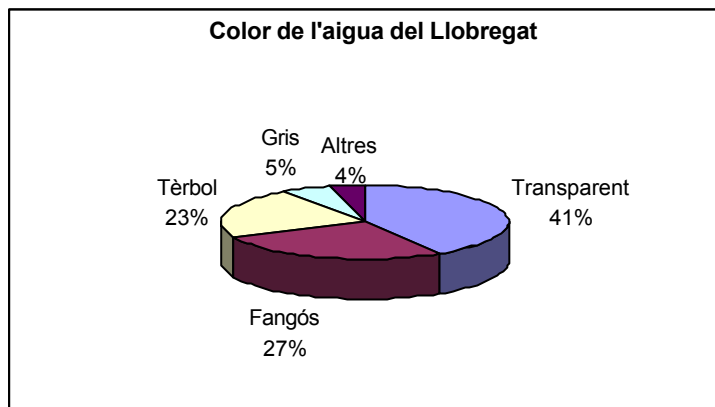
En el 93% de les inspeccions realitzades, l'aigua dels rius de la conca del Llobregat fluïa però segons l'opinió dels inspectors el nivell de l'aigua era més baix per l'època de l'any.

b/ Olor

Les dades de la conca del Llobregat ens mostren que l'aigua no fa olor en 52 de les inspeccions realitzades. En els casos en què fa olor aquesta és d'aigua estancada, algues o clavegueram en la major part.

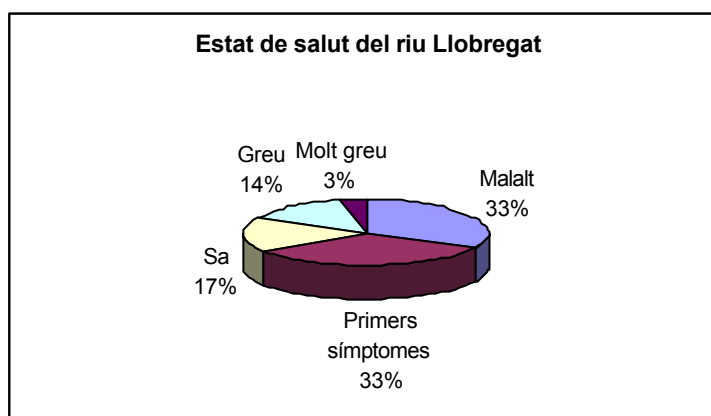
c/ Color

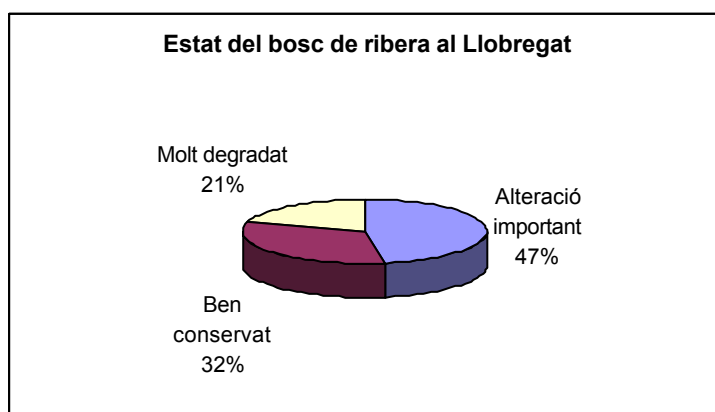
Si analitzem les dades globalment, la major part dels rius inspeccionats al Llobregat tenen l'aigua tèrbola, fangosa o d'altres colors. Només en 37 ocasions l'aigua del riu era transparent. Per tant, podríem dir que només el 41% dels rius inspeccionats a la Conca del Llobregat tenen l'aigua transparent.

4.1.3. Estat de salut dels rius

A partir de l'estudi dels macroinvertebrats de la conca del Llobregat s'ha pogut observar que la gran part dels rius de la conca del Llobregat o bé estan malalts o bé presenten primers símptomes de malaltia i només un 17 % dels rius es troben en bon estat de salut.

4.1.4. Qualitat del bosc de ribera

Pel que fa a l'estat de salut dels boscos de ribera a la conca del Llobregat aquests es troben en gran part amb alteracions importants o molt degradats. Només en 36 de les inspeccions realitzades el bosc de ribera s'ha trobat ben conservat.

4.2 Conca del Besòs

4.2.1. Dades del Besòs

Resposta: 63 grups

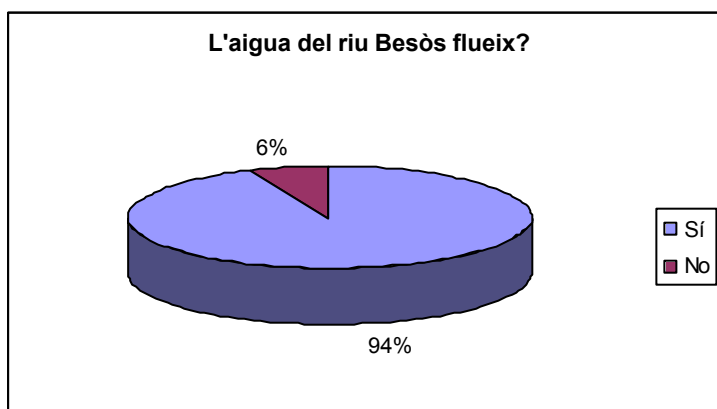
Rius inspeccionats:

Avencó, Besòs, Congost, Giola, Mogent, Riera Aima, Riera de la Batzuca, Riera de la Vallencana, Riera de Martinet, Riereta Vallcàrquera, Riereta Vallcàrquera, Ripoll, Torrent del Cargol

Grups que fan inspecció: III

4.2.2. Aspecte de l'aigua

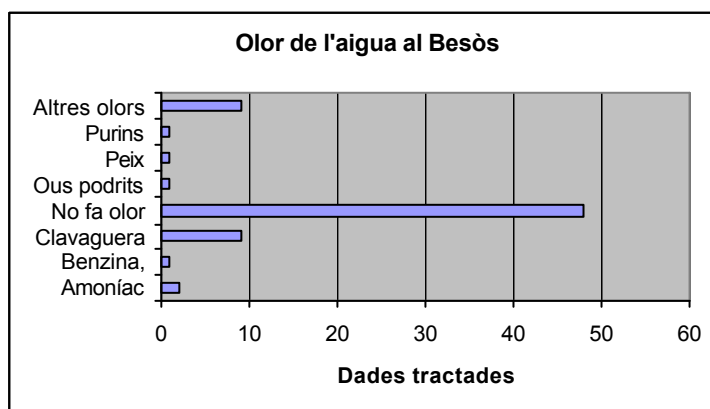
a/ Flueix?

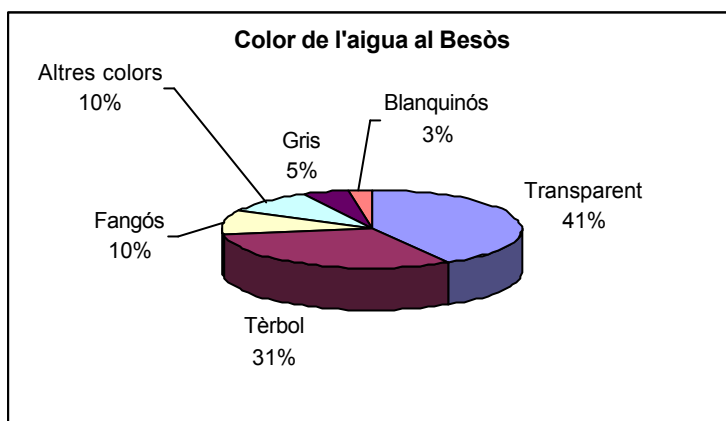
En el riu Besòs s'ha trobat que en el 94 % de les inspeccions realitzades fluïa l'aigua, però el nivell era més baix de l'habitual per l'època de l'any. El percentatge de casos on l'aigua no flueix pot ser degut a les condicions de sequera que s'han viscut durant el 2005.

b/ Olor

Malgrat que en 48 de les inspeccions realitzades l'aigua no fa olor, en els casos en què en fa aquestes són de claveguera, terra humida o EDARs.

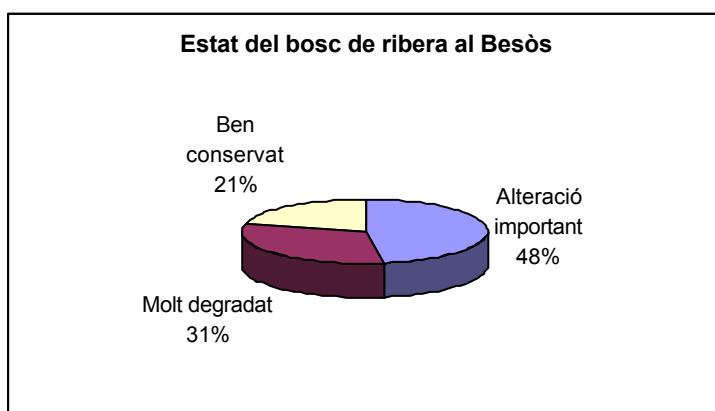
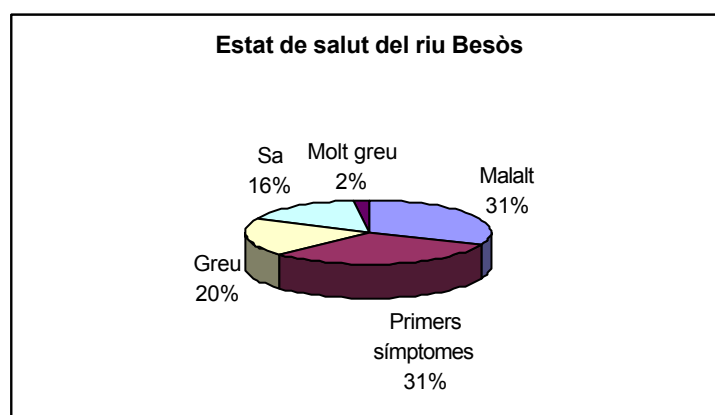
c/ Color

El fet que en la majoria de les inspeccions els grups no hagin trobat aigües transparents és un indicador de la gran antropització que pateixen les riberes del riu. De totes maneres, la major part dels rius inspeccionats al Besòs tenen l'aigua transparent.

4.2.3. Estat de salut dels rius

La gran varietat d'estats de salut que trobem al riu demostra la gran varietat de situacions que hi conviuen: des de zones ben conservades i amb ambients sense alterar fins a zones altament humanitzades i explotades, amb una gran afectació sobre el riu. El resultat ha estat que els rius de la conca del Besòs es troben o bé malalts o bé amb primers símptomes i en menys casos. Com a fet destacable, només 8 d'ells es troben en bon estat de salut.

4.2.4.

Qualitat del bosc de ribera

L'alta ocupació que pateixen les riberes del Besòs fa que en la majoria d'ocasions el bosc de ribera pateixi alteracions importants o es trobi molt degradat.

4.3 Conca del Ter

4.3.1. Dades del Ter

Resposta: 49 grups

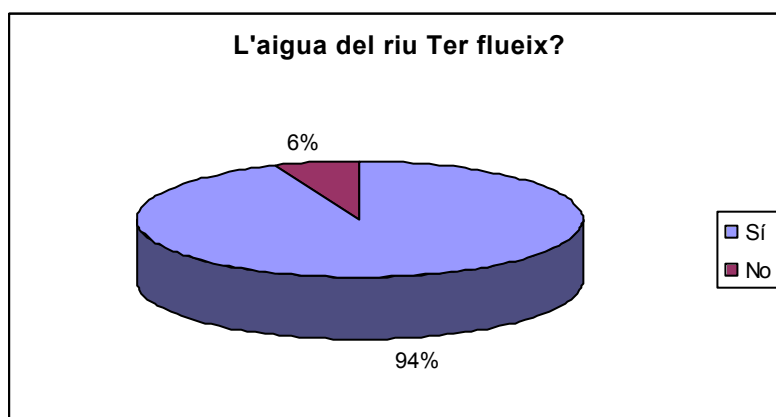
Rius inspeccionats:

Brugent, El Ter, Freser, Ges, La Llémena, Marroc(afluent Güell), Riera de Riuràs, Riera de Rupit, Riera de Sant Julià, Riera de Vallfogona, Riera Major, Rigard, Ritort, Ter Vell, Torrent de Sant Martí

Grups que fan inspecció: 152

4.3.2. Aspecte de l'aigua

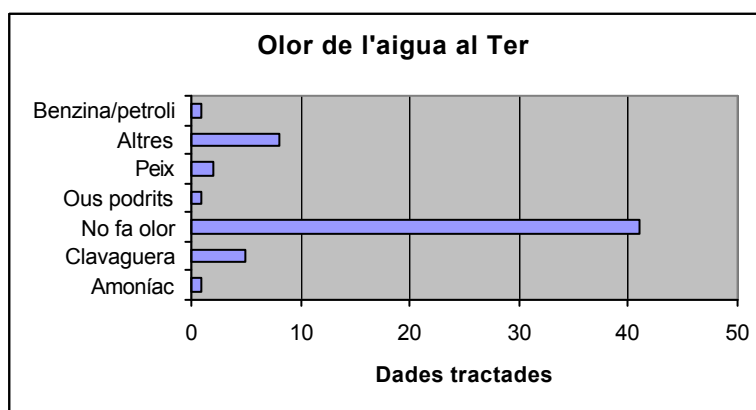
a/ Flueix?

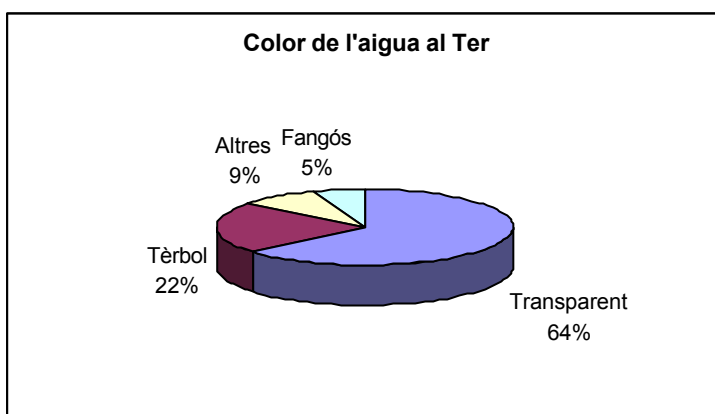
En el 94 % dels casos el l'aigua dels rius de la conca del Ter fluïa però cal puntualitzar que segons l'opinió dels grups, el nivell de l'aigua era més baix que l'habitual de l'època.

b/ Olor

En el 70 % dels casos, l'aigua dels rius inspeccionats a la conca del Ter no feia olor. En el 30 % dels casos restants, l'aigua feia olor a aigua estancada, algues, clavegueram i en molt baixa proporció a peix o amoníac.

c/ Color

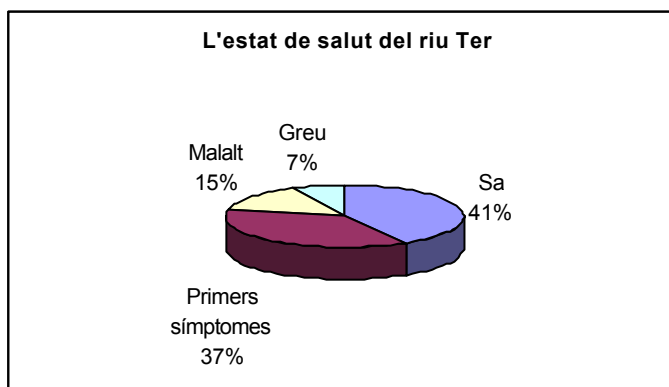

Pel que fa al color d'aigua, s'ha pogut observar que el 63,63 % de les inspeccions realitzades l'aigua del riu era transparent i que només en el 36,37 % dels casos l'aigua tenia un color tèrbol o fangós. Així doncs, podríem dir que en general, l'aigua del riu Ter és transparent.

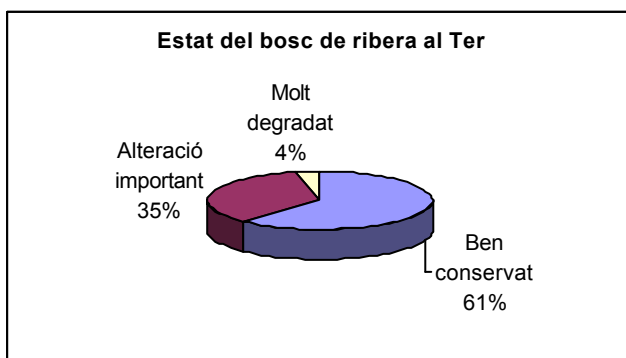
4.3.3. Estat de salut dels rius

Després d'haver realitzat 41 inspeccions a la conca del Ter, s'ha observat que només en 17 ocasions s'ha trobat que el riu estava en bon estat de salut. Aquesta xifra representa el 41 % del total d'inspeccions realitzades.

Pel que fa a la resta d'inspeccions, el riu presentava majoritàriament primers símptomes de malaltia (37 %) i en pocs casos estava malalt (15%) o greu (7%), en un percentatge.

4.3.4. Qualitat del bosc de ribera

A diferència de l'estat de salut del riu, els valors de l'índex de qualitat del bosc de ribera són més uniformes a la conca del Ter. Així doncs, en el 62 % dels casos el bosc de ribera es troba ben conservat i només en el 38 % de les inspeccions realitzades aquest presenta alteracions importants o està molt degradat.

4.4 Conca del Segre

4.4.1. Dades del Segre

Resposta: 15 grups

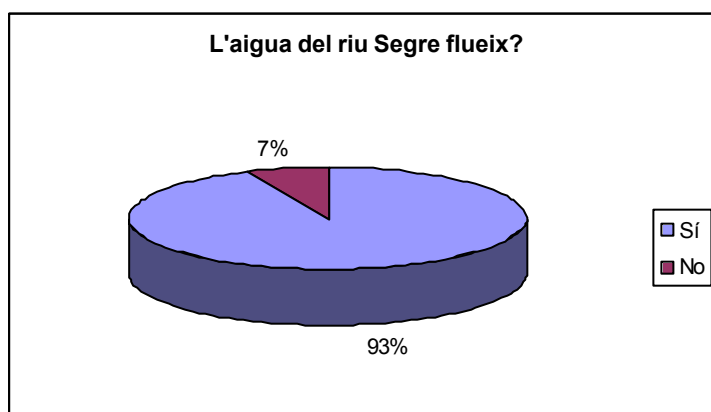
Rius inspeccionats:

Corb, Ondara, Ribera Salada, Segre, Sió

Grups que fan inspecció: 38

4.4.2. Aspecte de l'aigua

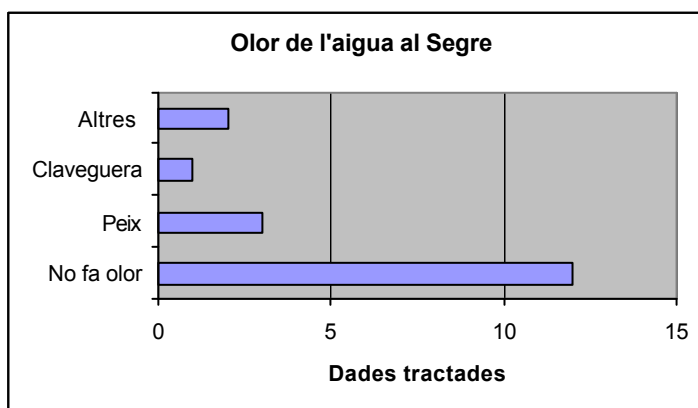
a/ Flueix?

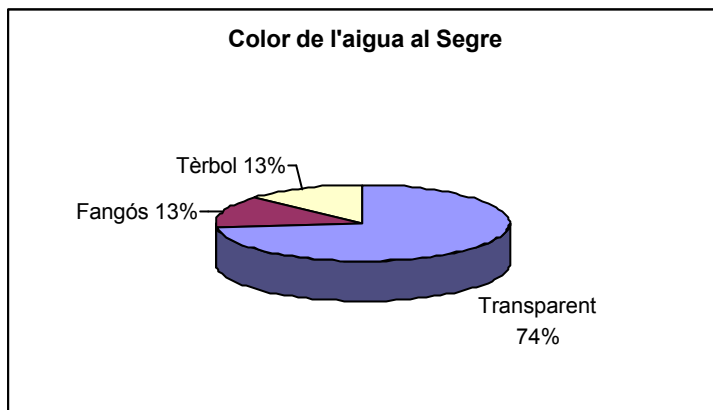
En la majoria de les inspeccions realitzades en rius de la conca del Segre s'ha troba que l'aigua fluïa en un 93% dels casos i només en un 7% els rius estaven secs. L'opinió general, però, és que el riu porta menys aigua del que és habitual per l'època.

b/ Olor

Pràcticament en totes les inspeccions que s'ha realitzat l'aigua del riu no feia olor i només en 6 ocasions s'ha trobat que el riu feia olor a claveguera, peix o altres olors difícils de definir.

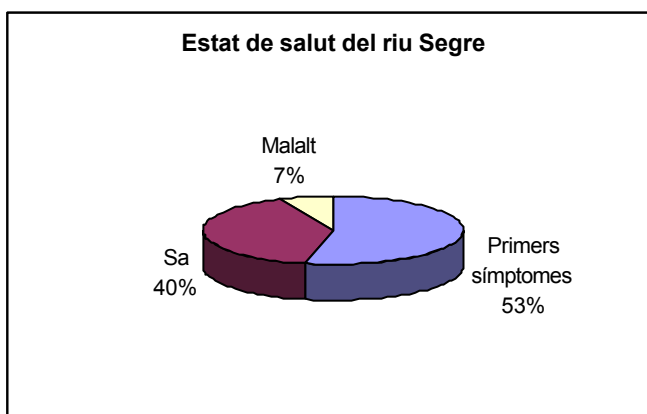
c/ Color

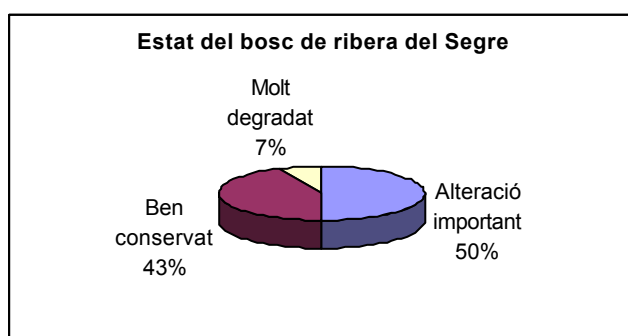
De les 15 inspeccions on s'ha pogut valorar el color de l'aigua, en 11 d'elles s'ha trobat que l'aigua era transparent i no més en 4 mostreigs l'aigua era tèrbola o fangosa.

4.4.3. Estat de salut dels rius

En general, tots els rius inspeccionats a la conca del Segre presenten primers símptomes de malaltia i un d'ells es troba a un nivell més greu. Només en 6 de les 15 inspeccions realitzades s'ha trobat que el riu estava sa.

4.4.4. Qualitat del bosc de ribera

En termes generals, s'ha trobat que en la major part dels rius que conformen la conca del Segre el bosc de ribera presentava alteracions importants i fins i tot en algun cas es trobava molt degradat. Només un percentatge molt petit de les inspeccions realitzades mostrava que el bosc de ribera es trobava en bones condicions.

4.5 Altres Conques

Conca	Rius inspeccionats	Resposta dels grups	L'aigua flueix?	Color aigua	Olor aigua	Estat bosc ribera	del de	Estat de salut del riu
El Foix	El Foix	5	Sí	Fangós, transparent, tèrbola	Claveguera, no fa olor, amoníac	Alteració important Ben		Greu, malalt Primers
El Francolí	Brugent	1	Sí	Transparent	No fa olor	conservat Ben		síntomes Primers
El Gaià	Gaià	3	Sí	Transparent, blanquinós	No fa olor	conservat Alteració important, ben		síntomes, sa Primers síntomes, malalt, sa
Fluvià	Fluvià	6	Sí	Transparent, verdosa	No fa olor	conservat Ben		
La Riera de la Bisbal	Rigard	1	Sí	Transparent	No fa olor	conservat Alteració important, molt		Sa Primers síntomes
L'Ebre	Ebre	2	No, sí	Tèrbol	No fa olor	degradat Ben		
Noguera Pallaresa	Guadiana, Noguera Pallaresa	2	No, sí	Blanquinós, transparent	Ous podrits, no fa olor	conservat, alteració important Ben		Primers síntomes, sa
Noguera Ribagorçana	Noguera Ribagorçana	1	Sí	Transparent	No fa olor	conservat, alteració important Ben		Primers síntomes
Tordera	El Pertegàs, Tordera	3	Sí	Transparent, fangós	No fa olor	conservat, alteració important, molt degradat		Sa, molt greu, primers síntomes

Pel que fa a la resta de conques, hem rebut resposta de 25 grups. En la majoria dels casos, en el riu inspeccionat fluïa l'aigua però en el cas de l'Ebre i de la Noguera Pallaresa, en algun riu n'ha trobat aigua.

Cal destacar que en la majoria de les inspeccions realitzades l'aigua del riu era transparent i només en algunes ocasions s'ha trobat que era tèrbola o blanquinosa. Pel que fa a la seva olor, podríem dir que l'aigua de la resta de conques catalanes no fa olor i només en algun cas molt puntual fa olor d'ous podrits. Respecte a l'estat del bosc de ribera, en aquest punt s'ha observat força varietat. És per aquest motiu que ens trobem diferent estats en la mateixa conca. Això és degut a que l'estat del bosc de ribera és diferent en els diferents rius inspeccionats de la mateixa conca.

Finalment, i pel que fa a l'estat de salut del riu, en aquest punt també s'ha observat força varietat i dins d'una mateixa conca podem trobar des de rius que es troben en un bon estat de salut fins a altres que estant molt greus, com és el cas de la Tordera.

5. Conclusions

En termes de participació

Es fa evident que el **nombre de grups** que formen part del Projecte Rius ha augmentat de forma exponencial al llarg dels darrers anys. Enguany es comença a apreciar una estabilització del creixement, de manera que hem augmentat en quant a nombre de grups però de forma moderada.

Pel que fa a la **participació per conques** és un fet constatat que allà on existeixen més grups que realitzen inspeccions és també on existeix una major resposta. El Llobregat i el Besòs és on s'ha obtingut més resposta, seguit de la del Ter.

Quant a la **tipologia dels grups**, cal destacar que el **70%** dels grups del Projecte Rius prové del **món educatiu** (escoles de primària i secundària i centres educatius) i del **món associatiu**, mentre que el **30 %** restant són **particulars, administració pública i altres entitats**.

Respecte a la **resposta dels grups** a la campanya 2005, val a dir que aquests han participat més durant les inspeccions de tardor que no pas durant les de la primavera. A nivell de conques, ha estat la del Besòs la que enviat més nombre de respostes.

Finalment, i pel que fa a la **participació per províncies**, donat que la província de Barcelona és la que compta amb més grups de voluntaris també fa que hagi estat la província amb més participació. De forma general, però, cal dir que la participació ha augmentat de forma proporcional a la seva població en totes les províncies del territori català.

En termes de resultats:

Com a primera conclusió, i en base a la participació dels grups, **l'estat de salut dels rius catalans** presenta en la seva majoria **primers símptomes de malaltia**. Si comparem les dades de primavera i tardor, observem que l'estat de salut dels rius ha empitjorat a la tardor. Això pot ser degut possiblement al fet que durant la campanya de tardor ha plogut força i per tant ha disminuït la població de macroinvertebrats (bioindicadors de l'estat de salut del riu i en els quals ens basem per a determinar aquest índex).

Pel que fa a la **qualitat del bosc de ribera**, el **60 %** dels rius inspeccionats tenen un bosc de ribera que presenta **alteracions importants** o bé, en el pitjor dels casos, molt degradat. Només un **40 %** dels rius inspeccionats tenen **el bosc de ribera en bon estat**.

Respecte els **resultats per conques**, es pot afirmar que en el 90% dels casos l'aigua dels rius inspeccionats fluïa, era transparent i no feia olor. La temperatura de l'aigua dels nostres rius oscil·la entre els 10 i 20°C tant a la primavera com a la tardor, té un pH pràcticament neutre i la quantitat de nitrats i nitrits és quasi nul·la en la majoria d'inspeccions realitzades. Pel que fa a la duresa de l'aigua, la majoria de conques tenen aigua dura (600 mg/l CaCO₃) tot i que aquest paràmetre mostra variacions degut a la variada geologia del nostre territori.

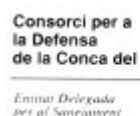
Si ens fixem estrictament en les conques, **el Ter** és la que té un major nombre de rius **en bon estat de salut**. A la resta de conques, els seus rius presenten primers símptomes de malaltia. Només **la conca del Llobregat i la del Besòs presenten rius en estat molt greu**.

Conca	Salut del riu				
	Sa	Primers símptomes	Malalt	Greu	Molt greu
Llobregat	17%	33%	33%	14%	3%
Ter	41%	37%	7%	15%	0%
Besòs	16%	31%	31%	20%	2%
Segre	40%	53%	7%	0%	0%
Altres	27,70%	44,44%	16%	5,50%	5,50%

Finalment, pel que fa a la **qualitat del bosc de ribera**, una vegada més és la **conca del Ter** la única que té la majoria dels seus rius amb un **bosc de ribera ben conservat**. La conca que presenta el major nombre de rius amb bosc de ribera molt degradat és la conca del Besòs. La resta de conques presenten un bosc de ribera amb alteracions importants.

Conca	Qualitat bosc ribera		
	Ben conservat	Alteració important	Molt degradat
Llobregat	37%	47%	21%
Ter	61%	35%	4%
Besòs	21%	48%	31%
Segre	43%	50%	7%
Altres	43,75%	43,75%	12,50%

Amb el suport de:

Volem agrair la tasca de tots aquells grups que de forma voluntària donen sentit al Projecte Rius i fan d'aquest informe una eina molt important en l'articulació de la participació ciutadana i defensa dels nostres rius.